

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI Ч. 166. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 26-го серпня 1943. No. 166. Jersey City, N. J., Thursday, August 26, 1943. VOL. LI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016 4-0407 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВІСЛІД КОНФЕРЕНЦІЇ В КВЕБЕКУ ВПЛИВУВ НА ПІДВИШКУ АКЦІЙ НА БІРЖІ

НЮ ЙОРК. — Ледви наспіли вісти з висліду Англо-Американської Конференції в Квебеку, а ціна вартісних паперів на біржі підскочила відразу. Головно акції компаній, що доставляють воєнні матеріали для Росії, відзискали свою висоту після того, як прийшла зніжка по відкликанню Літвінова з Вашингтону. Загалом на біржі запанували оптимістичний настрій, як проголошено спільний американсько-бритійський комунікат про вислід нарад з конференцій.

ПОКАЗЧИК ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ.
НЮ ЙОРК. — Демократичний стейтовий комітет іменував кандидатом своєї партії на заступника губернатора бувшозо команданта Ньюйорської стейтової Національної Гвардії генерала Вільяма Н. Гаскела. Республіканський стейтовий комітет іменував кандидатом на цю позицію провідника стейтового сенату в Олбени Джозефа Р. Генлія. Вибори відбудуться в листопаді, щоб заповнити місце заступника губернатора після смерті Томаса Волеса. Іменування кандидатів було в обох випадках одностороннє. Загально панує переконання, що вислід виборів буде показником, чи Рузвелт буде кандидатом на четверту каденцію президента в 1944 р. Гаскел є сторонником, т. зв. „Нового Розподілу“.

ГЕН. ДРОМ НАЧАЛЬНИМ КОМАНДАНТОМ АМЕРИКАНСЬКОЇ ОБОРОНИ.
ВАШИНГТОН. — Ген. Гю А. Дром, досішній командант Східного Рикту Оборони з осідком на Говернорс Айленді, Нью Йорку, іменований головою Між-Американської Оборонної Ради з тимчасовим осідом у Вашингтоні. Це іменування оголошує департамент війни. Заступником команданта Оборони Східного Дистрикту ген. Джордж Грунерт обійме обовязки по ген. Дромі в Нью Йорку. Дром одначе затримує обі позиції. Він обійме свої нові обовязки без проволоки.

РІКА ДЕЛЕВАР ГОРИТЬ!
ТРЕНТОН (Нью Джерзі). — Киплячка, яка плине новою великою трубою „Великий Цаль“ із Тексасу до східних стейтів, почала течи на поверхні води з недовкладно споєної рури в містечку Нью Говп, в Пенсильвенії. Не знати з яких причин ропа займилася і вона горить на поверхні води, видаючи величезні клуби диму. Поломив підноситься до висоти 60 стіп. Огонь важко вгасити, бо нафта легша від води.

ЗРЕЗИГНУВАВ ЗАСТУПНИК СЕКРЕТАРЯ СТЕЙТУ ВЕЛЕС.

ВАШИНГТОН. — Внаслідок безупинного тертя між секретарем стейту Корделом Голлом і його заступником Сомнером Велесом терпіла закордонна політика Злучених Держав. Вкінці Голл предложив справу президентови Рузвелтові і заявив, що єдиною радою на це є відправити Сомнера. Президент прихилився до цього погляду і порадив Велесови зрезигнувати. Загально панує переконання, що Велес уже вніс резигнацію. Вашингтонська преса пише про це як про довершений факт. Бракує лише урядового потвердження цієї вістки, бо президента нема дома. Перед тижнем були вісти, що Велес обійме важну позицію мандрівного дипломата.

СТРАЙКУЮЧІ РОБІТНИКИ НЕ СЛУХАЮТЬ УРЯДОВИХ ЗАЗІВІВ.

ГАТБОРО (Пенсильвенія). — Провідники юнії в фабриці літаків Брустер Еронавтикал Корпорейшен в Джанвил відкинули домагання Воєнної Робітничої Ради, щоб наказати своїм членам вернути без відкладання до праці. Це сталося тому, що щойно перед кількома годинами вони одобрили заяву 4,000 робітників у фабриці, що вони не вернуться до роботи, поки не випустять арештованих страйкарів. Провідники обовязалися ще викликати страйк в інших фабриках Брустер Корпорації, а саме в Ньюарку, Н. Дж., і в Лонг Айленд Сіті, Н. Й.

ЗАОЩАДИЛИ 500 ТОН СТАЛИ НА ВИРОБІ ЖІНОЧИХ ШПИЛЬОК.

НЮ ЙОРК. — Понад 500 тон стали заощадили фабрики в останнім році тим способом, що почали виробляти коротші жіночі шпильки до волосся. При цій нагоді зроблено деякі зміни в вигляді шпильок „бабі пинс“. Про це пише Сайенс Сервіс. — Також змінено кількість батарей для автомобілів, бо замість 100 тепер є лише 17 родів. При цім заощаджено 16 мільонів фунтів першорядного олова попри 17 мільонів другорядного. Зменшено теж величину автомобільних ланцюхів, а це принесло заощадження 21,000 вуглевої стали.

Конференцію в Квебеку покінчено серед великих надій

КВЕБЕК (Канада). — Шесту воєнну конференцію президента Рузвелта й прем'єра Чорчила доведено до кінця серед великих надій на скору перемогу по цілому світі. Спільний комунікат виданий обидвома провідними людьми каже між ін. „Ми перейшли всі ділянки операцій від часу останньої конференції у Вашингтоні в місяцю травні і поробили зарядження, щоб армії, флоту й літаки обидвох держав всуміш йшли вперед із своїми плянами. Для воюючих сил зовсім не буде помічним, колиб оголошено ці рішення. Вони можуть виявитися лише в акції. Можемо хіба сказати, що велику частину нарад присвячено для війни проти Японії, і для помочи Китаєви в цій війні. Принято теж відповідні рішення політичні, по скільки вони творять підставу для мілітарних операцій. Рішено також відбутися ще раз англо-американську конференцію при кінці року в додатку до потрібної конференції між Америкою, Англією й Росією, якщо можливе буде таку перевести. До відома Росії подано повний звіт рішення, що відносяться до справ Німеччини й Італії. Також передумано справу одобрення Французького Комітету Визволення, а про це звідомлять правительства різних Об'єднаних Держав“.

ПЛЯНУЮТЬ МІЖНАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ СПРАВЕДЛИВОСТІ

ШКАГО. — На річній конвенції Товариства Американських Адвокатів прийнято постанову правничої комісії в справі креовання Трибуналу Міжнародної Справедливости. Постаново звучить: „Щоб у кожному наладанню міжнародних справ після війни прийнято постанову про створення міжнародного суду із примусовою юрисдикцією про правничі предмети, затримуючи теперішній „постійний“ міжнародний трибунал. Щоби політичні справи після війни рішучо відділити від правничих“.

ВЕЛИКИЙ ЗРІСТ ПОСМЕРТНИХ ПРЕМІЙ ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ

ШКАГО. — На конвенції Американських Адвокатів предложив знавець обезпечень М. Фішбах цифри про виплату нових премій з нагоди смертей в теперішній війні. Він стверджує, що ці премії будуть разів більші, ніж були в попередній війні, а які досягнули висоти 70 мільонів дол. Фішбах ствердив, що досі впадо у війні менше воєнків, ніж у попередній війні. Тодішнє число вносило 52,000 вбитих. Тепер Америка є вже довше у війні ніж попередно, а цифра убитих є менша.

Хоч говорять найбільше за Японію, то нищення Німеччини далі на першому місці

ЛОНДОН. — Не зважаючи на урядовий комунікат, що його проголошено в звязку з закінченням англо-американських нарад у Квебеку, в якому присвячується головному увагу Японії, в Лондоні є такого переконання, що Гітлер є таки далі „Ворогом ч. 1“, та що те саме місце далі займає Німеччина, коли іде про дальшу воєнну стратегію. Значить, що в Аліант'є є таки далі на увазі в першу чергу „другий фронт“. І то в розумінню Росії. Себто такій, що змусив би німців відтягнути з совєтсько-німецького фронту більші сили. Усе те, думають у Лондоні, вирішено в Квебеку. А що це держиться в тайні й про це отверто не говориться, то це зрозуміле. Та найближчі воєні події розв'язуть сумніви, бо незабаром може зачатися Інвазія Європи через Балкан, а може й через Англійський канал. І то ще заки зачатися велика офензива на Пацифіку, яку комунікат, виданий в Квебеку, виразно заповідає. Теж кажуть, що в Квебеку певно вирішено вже й особу, що буде проводити європейською Інвазією. Припускають, що нею може бути американець. Можливо, що ген. Двайт Д. Айзенговер, або хто інший з американців. Також певні, що до кінця року таки прийде до того, що зідуться на конференцію „Три потуги“, себто Злучені Держави, Велика Британія та СССР, для обговорення воєнних і політичних цілей. На те останнє налягає майже вся британська преса.

В ІТАЛІЇ АРЕШТУЮТЬ ФАШИСТСЬКИХ ПРОВІДНИКІВ

БЕРН (Швейцарія). — „Базлер Нахрїхтен“ подає вісти з Італії, з яких виходить, що теперішня італійська влада внарештовує бувших фашистських провідників. Вона хоче тим перешикати організованню в Німеччині „Залізної Гвардії“, що збирає фашистських лідерів-втікачів з ціллю готовитися до нового перевороту в Італії й перебрання влади. Теж кажуть, що Мусоліні був пострілений в часі нарад Великої Фашистської Ради, коли король приказав його арештувати. Кажеться далі, що рана не була смертельна, та що Мусолінія відвезено до шпиталю, деся за містом, де його держать під охороною. Думають, що він послужить за „торг“ з Аліант'ями, що будуть вимагати видачі Мусолінія.

В СОВЕТАХ ДОБРЕ ПОВОДАТЬСЯ З НІМЕЦЬКИМИ ПОЛОНЕНИМИ

АНКАРА (Туреччина). — Одержано багато карток з Росії, що їх надіслали німецькі, а теж й італійські, полонені. В картках висказується вдоволення з того, як з ними поводяться у Советах. Німецькі картки походять теж і від офіційних-аристократів. Між іншим є картка від маршала Фрідріха фон Павлюса, що теж вдоволений з поведення Советів.

ВЖЕ ОБСТРІЛЮЄ ІТАЛІЙСКУ СУШУ З СИЦИЛІЇ. Цю велику гармату не так то легко було нашим хлопцям стягнути частинами з величезних трюків, а тепер треба її затягнути на таку позицію, звідки можнаб уже з сицилійського берега обстрілювати властиву Італію. Та це вже давно зроблено й гармата сповняє свою функцію.

БОМБАРДУВАЛИ БЕРЛІН З ПРИБЛИЗНО 700 БРИТІЙСЬКО-КАНАДІЙСЬКИХ БОМБЕРІВ

ЛОНДОН. — Столицю Німеччини жде та сама судьба, що стрінула Гамбург чи рурську область, що є вже в цілковитих руїнах. Отсе зачались довші ночі, на які ждали Аліянти, щоби розпочати методичне нищення Берліну, що є тепер їхнім черговим завданням у змаганнях облекшити Інвазію Німеччини постійним бомбардуванням і нищенням. Понеділковий налет на Берлін, виконаний британськими і канадськими летунами, був найбільший з усіх, які досі виконала Бритійська Королівська Повітряна Сила, коли іде про столицю Німеччини. Таких налетів було досі понад 70. У теперішнім налеті взяло участь до 700 бомберів, яких залога мала до 5,000 осіб. Скинено на Берлін 1,800 тон вибухових матеріалів, поминаючи масу запальних бомб. Летуни зачали бомбардувати місто біля півночі. Незабаром ціле місто знайшлося в полум'ях, що їх подають було видно з віддалі яких 200 миль. Протилетунська оборона була слаба, але зате проти аліантських летунів вилетіли німецькі бойовики і зводили бої в повітрі. Наслідком тих боїв втратили британці 58 бомберів: Це є найбільша втрата, яку досі понесли підчас одного лету. Бритійці стверджують, що ще ніколи не стрінули в повітрі такого сильного ворожого опору. Німці були приготовані до такого бою, бо вже від кількох днів самі Аліянти заповідали, що незабаром зачатється бомбардування Берліна. Ось ті налети будуть тепер постійно повторятися і чим ночі будуть довші, тим будуть вони частіші. Щоби долетіти з Англії до Берліна і вернути треба бомберам відбути дорогу, довгу на 1,200 миль.

СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА В НАПРЯМІ НА КИЇВ

ЛОНДОН. — Боротьба за Харків скінчалася. Німці відступають з успіхом, покидаючи зброю, що вказує на хаос. І то відступають з усіх боків, бо совєти всюди наступають. Загально твердять, що не зважаючи на Донецький басейн чи Крим, головна увага совєтської стратегії звернена на те, щоби чим скорше дістатися до Києва. Німецькі звідомлення подають, що російські війська поробили „малі прірви“ на різних фронтах. Знов совєтські комунікати подають про дальшу воєнну добич-щодо полонених і воєнного знаряддя.

ЗДОБУТТЯ ХАРКОВА КОШТУВАЛО ДОРОГО.

МОСКВА. — А. Верт подає у своїй черговій кореспонденції дальші відомости про здобуття Харкова, тої „колодки“, якою німецькі окупанти хотіли замкнути свій „життєвий простір в Україні“. Верт каже, що не зважаючи на те, що Харків тяжко боронити, бо немає природної оборони, німці боронили його з великою завзятістю, нагромадивши велику кількість артилерії. Ось тому, пише Верт, совєтські втрати, цілком природно, є великі.

ПОЛУДНЕВА ІТАЛІЯ ПІД БОМБАМИ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ ФРНЦІ. — Місто Неаполь уже цілковито відтять від звязку, бо вся комунікаційна сіль понищена постійними аліантськими налетами. І як виглядає, ніхто не дбає, щоби це направляли. Видно, що не виплатиться, бо вся територія полудневої Італії є бомбардована день за днем. Американські летуни знищили в останніх налетах залізничні полудення в Борі і Батіпалі. На протязі 5 днів зістрілено 128 ворожих літаків.

ЯПОНСЬКИЙ ВОЯК НЕ ТАКИЙ, ЯК БУВ ПЕРЕДШЕ.

ГОНОЛЮЛЮ. — Полковник Доглес М. Джілет, що вернув з боевого фронту в Нью Джорджіа на полудневій Пацифіку, розповідав газетарам про бої з японцями і заявив, що тепер японський воєк не бореться уже з таким ентузіазмом як передше та не так дуже рветься вмирати за „Велику Східню Азію“, що малаб принести японцям добробут. Японці, казав він, уже не боряться до останка. Він теж казав, що в битвах на згаданім острові японці втратили 90 літаків, а америкаці тільки один.

ЩОБИ РИМ СТАВ „ОТВЕРТИМ МІСТОМ“.

ЛОНДОН. — Римське радіо передало, що італійський уряд повідомив Британію і Злучені Держави, що в Римі вже нема воєнних установ та що місто може вже бути узнане за „отверте“. З Швейцарії знов доносять, що британці й американці повідомили Ватикан, що вони визнають Рим отвертим містом, якщо будуть виконані певні умовини, себто, якщо буде гарантія з боку Ватикану та контролю з боку швейцарської місії. Покищо ще не знати, що Аліянти рішили. Але так є, що над Римом знову літали аліантські літаки і скидали летючки. Їх не обстрілювано, бо протилетунську охорону усунуно. Теж радіо передало, що залізничні шляхи в Римі і довкола його не будуть вжиті для воєнних цілей.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед повною ціною, а котрим оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ЩЕ ОДНА ЗАГАДКА

Недавно писали ми, що в Америці глядять на Росію як на сильного союзника, коли іде про боротьбу з Гітлером, але загадочного. Те останнє знаходить саме тепер ще одно potwierдження. Це заміна в советській амбасаді в Вашингтоні. Бо ото в такому важному моменті як теперішній забирає Сталін з центра політики Обеднаних Держав М. Литвінова, найбільшого й найвпливовішого советського репрезентата у своїх зносинах з західними демократіями, а в першу і головну чергу з Америкою і Англією. Загадочність та набрала ще більшої ваги ще й з цього боку, що рівночасно забирають Совети з Лондону Майського, їхнього амбасадора, що довгі літа свого там побуту здобув собі в Англії дуже значні впливи.

Коли таке діється, то не диво, що не тільки газетярі, але й різні політики, а то й державні голови домлять собі тепер голову, що це все означає, хоч Совети поступили дуже просто, так, якби не сталося ніщо важне. От заміна урядовців, про яку оповіщено в кутку на останній стороні урядових газет. Але чи так є?

Що це не є проста собі справа, з тим усі погоджуються. Та коли мова про те, що це означає, то є вже різні розбіжні думки. Але всі вони менш більш погоджуються в одному: це, що сталося, є виявом невдоволення Сталіна з Англії й Америки. І то, як припускають, невдоволення головно з подій на воєнному полі.

Для Сталіна війна Аліантів зачнеться аж тоді, як вони отворять „другий фронт“, який він розуміє тільки на один лад: випад з Англії через Англійський канал просто на європейську сушу.

Дуже можливо, що справа на советсько-німецькому фронті представляється так, що Сталінови треба цієї офензиви. І тому він так налягає на отворення „другого фронту“ в своему розумінню, не беручи під увагу того, що думають аліантські стратеги. Сталін думає, що доперва тоді Гітлер буде змушений стягнути більше війська з советського фронту, як буде його „другий фронт“, та що тільки тоді покращає воєнне положення Советів, себто советський тязар війни. Ось тут і непорозуміння, до якого треба додати, що Сталін розходиться з Англією і Америкою і під політичним оглядом, коли іде про те, хто має господарити Європою і т. п. Але головне: така справа отворення другого фронту.

Ен О'Гер МекКормик, відома журналістка, що незле знає відносини в Європі, звертає увагу ще й на те, що так є, що Совети ховають Литвінова, як хочуть мати до діла з Німеччиною, а видивають його, як їм треба Англії й Америки. Ось тим вона порушила ще одну „загадку“. Бож дає до зрозуміння, що якщо Англія і Америка не підуть Сталінові на руку, то він готов знов порозумітись з Німеччиною.

Згадуємо за те все, бо про такі речі тепер пишуть і про них говорять. Але скільки в одному чи другому здогаді правди, ніхто не знає. Це покаже тільки дійсність, себто покажуть ті події, що скоро зачнуть наступати, викликані стратегією і політичними потягненнями, що їх ухвалено на конференції в Квебеку.

КІСКА

Десь там на далекій півночі, на Алевтських островах, де навіть і в найкращі літні дні холодно, болотно і мрачно, американські та канадійські частини заняли остров Кіску. Можна сказати — тихо й безгомону. Не було ніякої стрілянини. Не було ніякого опору з боку ворога. А навіть не було ворога. І навіть не помічено, коли він звідтам забрався, хоч було його там поважне число.

З цього виходило, що нема властиво потреби над тим широко розписуватись, бож не такі воєнні висті, що їх одержуємо кожної днини з советсько-німецького фронту, чи з того, що є на Середземнім морі. Це не здобуття Сицилії, чи Харкова! А проте грубо помилявся той, хто не доглянув би в тому, що діється на Алевтських островах далекосягної стратегії, що її кінцеве завдання: заставити Японію до безумовної здачі в подібний спосіб як і Гітлера.

Як здобуттям Сицилії ми приблизились до Італії, так здобуттям Кіски ми приблизились до Японії. Очевидно, що не в такій мірі, як це є з Сицилією у відношенню до Італії, але всетаки ми прибризались. І то так, що маємо тепер змогу будувати чи здобувати такі воєнні бази, з яких буде можна вже безпосередно атакувати повітряними рейдами саму Японію. Воно до цього тепер іде і це теж було повсюк правдоподібностію темною британсько-американської конференції в Квебеку.

Та на Кіску треба нам звернути увагу ще й з іншого боку. Значіння цієї перемоги оцінитись повні доперва тоді, коли Алевтські острови будуть використані якслід для повної офензиви проти Японії. Наразі Кіска є тільки підготовкою до цієї воєнної операції, якої очікує американський нарід з найбільшою нетерпеливістю, а яка, як виходить з нарад в Квебеку, може повзяти більші розміри навіть тепер, хоч ще Гітлер не є розгромлений.

З того, що доносять нам кореспонденти, виходить на яв, що боротьба на Алевтських островах не уступає в нічому боротьбі в джунглях. Наші воєнки мусять там перенести величезні невідгоди, поборовати надзвичайні труднощі. Здобуття Кіски, що ніби виглядає на безкровне, коштувало кілька місяців безпостановної боротьби і посвяти з боку американських і канадійських воєнків. Бож остров, як довго був в японських руках, був бомбардований день за днем, а то й кілька разів у день. А літати в атмосферичних обставинах цієї півночі, це небаяка трудність, бож мряка там майже постійна.

Японці не вступились з Кіски без бою і оборони. Ні. Вони держали остров, як довго могли. А зачали з нього забиратись доперва тоді, коли стало наглядним, що американсько-канадійська сила їх там цілком розторощить. Це значить, що відбиття Кіски це справжня і важна американсько-канадійська перемога, досягнена великими трудами і жертвами.

Значіння цієї перемоги оцінитись повні доперва тоді, коли Алевтські острови будуть використані якслід для повної офензиви проти Японії. Наразі Кіска є тільки підготовкою до цієї воєнної операції, якої очікує американський нарід з найбільшою нетерпеливістю, а яка, як виходить з нарад в Квебеку, може повзяти більші розміри навіть тепер, хоч ще Гітлер не є розгромлений.

ятиви держав, що введовзі стануть переможцями. Отже можуть бути сповненими. Тим більше такі пляни треба привитати, що вони приходять на місце недавно проповонаних інших шляхів, як би то вимести з душі людини охоту воювати сусіда. Ще недавно так багато говорилось про потребу перевиховання завойованих народів диктаторських країн, німців, японців, італійців, вчителями висиланими з демократичних держав. Вони та демократично переконані емігранти з диктаторських країн малиб переняти нагляд над шкільництвом та вихованням молоді та в той спосіб по кількох роках перевиховати німців, італійців та японців в душі демократії та співжиття з демократичними народами. Цей плян був вже навіть широко обговорюваний на окремих педагогічних секціях цілком поважних виховних американських установ. В останнім часі появилися одначе в окремих публікаціях дуже критичні голоси про це чи така робота може довести до бажаного вислідку, чи може навпаки може ще більше ворожо наставити досі в тоталітарнім дусі виховувані народи проти демократії.

Треба признати тим критичним голосам багато з досвідів, який по суті є іншим, але під деяким оглядом — подібним. Поконалиши українську галицьку армію та занявши Західну Україну польський уряд теж став масово насилати польських вчителів якраз з такими самими плянами перевищувати українців в душі прихильним до Польщі. Навіть насилати польських колоністів на українські землі говорилося це саме, що вони мають стати носіями польської цивілізації поміж українським населенням та прихильно настроювати його для польської держави.

Результати такої праці були прямо фатальні. На польсько-го вчителя, на польського колоніста українське населення, заведене недавно у своїх надії добути власну державу, дивилося як на найбільшого ворога, як на людину найбільше зневажену. Відомо кожному — зблизити людину до людини. Нехай люди цілого світа зі собою стикають, нехай обмінюються своїми культурними надбаннями. Колиб ще так за безпечити обміну матеріальних дібр, то зникне сама причина, що викликала світову війну та може в майбутності ще такі війни викликати. Люди стануть собі ближчими, народи приязнішими.

Нові пляни виходять з ініці-

ряд. Молодь була до польського вчителя упереджена, кожне його слово приймала з недовірям, а всяка проба накинути чужі переконання розналювала ще більше тільки ненависть до польської культури. Бували випадки, що нерідко малі діти в школі демонстрували, коли їм казалось співати польський державний гимн.

Знаємо, що психологія людини так легко не міняється. В учителях з Америки чи Англії, чи навіть в емігрантах, що в часі війни були по противним боці фронту, німецька, італійська чи японська людина добувала замах на свою національну культуру, на власну ментальність навіть тоді, колиб ці люди ширили найшляхотніші засади, нічим не обмежуючі вартости духа німецького, італійського чи японського народу.

Іншими словами ці способи знайти спільну мову з народами досі виховуваними в тоталітарній ідеології, ворожій всякій демократії, показуються тепер уже навіть тим, що до раджували такі способи духовного наближення, за менше доцільні. Тому обдумують інші, більше доцільні способи.

Людство одна цивілізаційна родина.

Освітня Конференція Союзних Народів предложила урядам союзних держав новий плян наближення народів цілого світа поміж собою. На конференції брав участь представник урядів на вигнанні в Лондоні, та представники Злучених Держав Америки, Великої Британії, СРСР, Китаю, та Бритійських Доміній. Крім тієї офіційальних чинників були там також представник Міжнародного Бюра Праці та кількох представників міжнародних молодечих організацій.

Приняли два способи, як наблизити народи поміж собою. Перший — треба завести на ширшу скалю з боку всіх урядів світа виміну професорів та молоді. Другий — треба завести одну міжнародну мову, бо брак можности порозуміння людей між собою це теж великанська перешкода духовного зближення народів зі собою, зокрема духовного проводу народів, що має потім вплив на думання та ділання своїх земляків. Постановили, що такою мовою мала би бути англійська мова, якої примусове навчання по війні малиб увести у себе в школах всі народи світа. В англо-саських краях такою мовою сталаб французька мова.

Виміною молоді малиб займатись окрема державна установа в кожному краю, яка працювалаб в порозумінню з Сві-

товою Організацією Виміни. Безперечно, що вибраний шлях зовсім правильний та його слід привитати як правдивий крок наперед у замиренню народів. Немає хіба сумніву, що така виміна професорів чи студентів на засадах рівности поміж народами не възбуджує ніякого підозріння, ні почуття національної обиди навіть у покраного народу. Коли німецький професор поїде на рік викладати до Америки, а американський до Німеччини, кожен розуміє, що це рівнорядне трактування. Немає причини, чому молоді не малиб вчитися чогось корисного від того чужинця з Америки, коли вона свідомо, що так само американська мо-лодь вчиться чогось від їх земляка.

Така сама справа з виміною студентів, отже молоді. Навіть найбільше запалений нацистичною ідеологією німецький юнак радо поїде до Америки на рік чи два на університет свідомий, що так само до його краю до Німеччини поїхав вчитися американський юнак. Така виміна молоді розкриває широкі горизонти перед провідними людьми. Молодь різних народів заприязнюється поміж собою; відомо, що особисті звязки приязні поміж духовною елітою народів багато можуть впливати на напрямні думання своїх земляків.

Сказавши по правді не є це річ нова. Виміна професорів відбувалася вже й досі, але досі робилося це тільки з приватного почину поодиноких університетів, тому обмін обмежувався до одиниць. Всеж таки навіть і ця скупа практика, так званих вимінних професорів, мала дуже добрі наслідки на наближення народів поміж собою.

Так само практикувалася виміна молоді-студентів. Міжнародна організація Екс-Романа, в якій від років працюю, робила це впродовж цілого часу по першій світовій війні. Улаштували справу так, що поодинокі родини брали в обмін своїх дітей. Наприклад: швейцарський батько з Берн-слав свого сина на студії до Риму до батька, який знов прислав свого сина до Берн-до Швайцарії на студії. Робили таке поодинокі академічні конвікти, все з найкращими успіхами. Тепер така річ мала би бути роблена масою, при державній допомозі за посередництвом міжнародної установи.

Труднощі на виднокрузі.

Справа одної світової мови, найперше для освічених верств товчється вже теж від (Докінчемо на сторони 3-тій)

Микола Чубатий.

За спільну цивілізацію для цілого світа

Правильний шлях.

Всесвітня війна, що перемінилася у правдиву різню народів та принесла руїну матеріальних дібр, що їх вже навіть новочасній науці важко счителити, заставляє ідеалістів та челоюколюбів думати, щоб по цій світовій війні уложити крайній порядок, що забезпечив би принайменше сяк-так тривалий мир на світі.

Політики видивають політичні пляни утворити якусь всесвітню державну над-владу, супроти якої всі державні влади сталиб тільки немов членами великої федерації або спілки держав. Цей плян подиктований найкращими намі-

рами такі дуже важкий до зреалізування. Пошукують інших шляхів, щоби підтяти це жало ненависти, що полихає народи, що якийсь час до лютої розправи, що приносить людуству горе та знищення його надбань. Треба — кажуть — зблизити людину до людини. Нехай люди цілого світа зі собою стикають, нехай обмінюються своїми культурними надбаннями. Колиб ще так за безпечити обміну матеріальних дібр, то зникне сама причина, що викликала світову війну та може в майбутності ще такі війни викликати. Люди стануть собі ближчими, народи приязнішими.

Нові пляни виходять з ініці-

знов сів напихати свою черепаньку. — Донька ваша? — спитав Бенедьо. — Ніби донька, але не рідна. — Пасербинця? — Ні, небоже. Вона тутешня, а я не тутешній. Але то довга історія, буде час, то й почувеш. А тепер спочивай!

Та молодичка була Півторачка, вдова по Івану Півторачку, що погиб у бориславській ямі, а той ріпник, то був старий Матій.

Бенедьо зняв з себе петек²⁵.

²⁵ Петек — короткий кафтан, шитий рівно, зі стоячим ковніром.

постелив його на лавку під вікном і ляг спочивати. Він і справді був дуже втомлений; ноги під ним тряслися від довгого і надсильного ходу. А прещінь сон його не брався.

Думка, мов несподіюча ластівка, шибала то до Дрогобича до старої матері, то до Борислава, де відтепер прийде-тьс йому жити. Йому пригадувалися оповідання ріпників, котрі він чув по дорозі; в його уяві вони перелітали не як слова, а як живі обра-

зи. Тут усіма забутий ріпник, хворий, безпомічний, конає сам на барлозі десь у якимсь скритім закумарку і дармо пиши-ть їсти, дармо просить води, — нема кому подати! Тут пан витручує робітника з роботи, кривдить його при виплаті, обдурює і ганьбить; нема кому влімнутися за робітником, зарятувати його в нужді. „Ніхто ні про що не дбає, крім себе самого, — думав Бенедьо, — а й тому так усі бідують. Але якби всі взялися докупити... То що зробили би?“ Бенедьо не міг того знати. „Та й як їм узятися докупити?“ І цього Бенедьо не знав. „Господи Боже, — зітхнув він вкінці зі звичайною у наших простих людей безрадністю, — наведи мене на яку добру думку!“

В тій хвилі Бенедьове думкування мусіло перерватися. До хати увійшло кілька людей ріпників і, привітавшись коротко з Матієм, посідали на лаві. Бенедьо встав і почав розглядати прибувших. Були тут передовсім два хлопці, котрі відразу мусіли кожного увагу звернути на себе. Висо-

кі, рослі та крепкі, мов два дуби, з широкими червоними, немов надутими, лицями і великим сірим очима, — вони виглядали в тій маленькій хатині, мов два велити. А при тім з лица, росту, волосся, очей були вони так подібні до себе, що треба було добре приглянутися і прислухатися їм, щоби їх розпізнати. Один із них сидів на лаві під вікном, заступивши своїми широкими плечима все світло, яке від заходячого вже сонця лилося в кімню у хатину. Другий намістився на невеличкім зидлику²⁶ коло дверей і, не кажучи ні до кого й слова, почав спокійно накладати люльку, немов там, на тім зидлику й коло того порога було його предковиче місце.

(Дальше буде).

²⁶ Зидлик — стільчик.

ІВАН ФРАНКО
Борислав Сміється
(Повість)
25)

— Е, що з того, що я з міста, — відповів Бенедьо, — а я, не бійтеся, привик також до вської біді. От як кожний зарібний чоловік. Тільки, видите, тут така причина зі мною, що я трохи слабій у ногах через нещасливий випадок, у нас, у мулярів, усього буває, а маю роботу ось тут недалечко над рікою на тім зарінку. Там буде ставитися новий... нова нафтарня. То, видите, хотів би я найти де поблизько помешкання якебудь, от аби переночувати, алде я цілісний день на роботі, бо далекока, таки не зможу лазити по вашим бориславським болоті. Ну, а тут, не хотять ніде приймати на довгий час; а для мене то все ліпше було би жити у свого робучого чоловіка. Тільки, як для вас...

перервав йому бесіду. Він кинув нараз люльку на землю, схопився з стільчика, прискочив до Бенедя, одною рукою схопив йому з плечей мішок, а другою полхав його до лави. — Але, чоловіче, бійся Бога, — кричав з комічним гнівом старий, — не пиндич чого, тільки сидай! Стоїш тут коло порога, а в мене діти не поспнуть. Сидай тут, і нехай з тобою все добро сидає в нашій хаті! Чому було так відразу не сказати, а то я тепер і сам про себе готов подумати, що я гірший від інших! Бенедьо видивився на старого дивака, немов не розумів його бесіди, а далі запитав: — Ну, а що, то приймає мене до себе? — Та же чуєш, що приймаю, — сказав старий. — Тільки, розуміється, як будеш добрий.

Як будеш злий, то такі завтра вивену.

— Га, чень ми вже якось погодимося, — сказав Бенедьо.

— Ну, як погодимося, то будеш моїм сином, хоч то мені з тими синами, правду кажучи, не ведеться!... (Молодиця знов обтерла очі).

— А по чомуж ви візьмете від мене?

— А є в тебе який рід?

— Мама є.

— Стара?

— Стара.

— Ну, то даш по „дусці“ на місяць.

Бенедьо знову видивився на старого.

— Ви певноші хотіли сказати „на тиждень“?

— Я вже ліпше знаю, що я хотів сказати, — відрізав старий. — Так буде, як я сказав, та й досить про те балакати.

Бенедьо з дива не виходив. Старий тим часом знов сів на свій стільчик і, нахмурившись, почав накладати люльку.

— Ну, а що, то приймає мене до себе?

— Та же чуєш, що приймаю, — сказав старий. — Тільки, розуміється, як будеш добрий.

Старий глянув на його спідліба.

— Ти мені, небоже, з тим зільям не вїзди, ані з ним до хати не показуйся, бо геть вивержу вас обоє! — відрізав він гнівно.

— Вибачайте, — перепрошував Бенедьо, — я сам не пью, хоч би й на очі не видів. Але я чув, що в Бориславі кожний мусить пити, хто прикилячи робить, то я й протее...

— Правду казав, хто це казав, а тільки, як бачиш, при правді є й брехні капинка. То завсиди так буває. Ну, а тепер ти не пиндич, тільки раздзягнися та спочинь з дороги, коли ти слабій!

У тій хвилі молодичка встала.

— Ну, дай вам, Боже, щастя та заробіток добрий, — сказала вона до Бенедя. — Бувайте здорові, пора мені йти.

Вона вийшла; старий вийшов за нею, а за хвилину вернув.

— Служить у Тустановича, то мусить бігти до роботи. Та й дитина мала... — проворкотів він немов сам до себе і

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

Бенкет сто тисяч котів

Таємничі пригоди на Індійському океані.

Перед кількома роками на Індійському океані натрапив англійський корабель на масу мертвих котів, що плавали по морі. Як виявилось ті коти походили зі самітнього острова, куди дісталися з розбитого корабля. Під час ловлі риби котів захопив приплив і безліч самітних мешканців котячого острова погинуло у морських водах.

Очевидець Ф. Вілінгс, який брав участь у подорожі кораблем, який натрапив на самітний котячий острів оповідає так:

На слід того таємничого острова поклали ми зовсім несподівано. У Таматаві наш капітан забрав на чердак деяку кількість шукачів гуани (штучний навіз із морських вапняних скель). Тубильці оповіли нам про коралевий острів, на якому живе приблизно сто тисяч диких котів. Туди дісталися коти перед сімдесяти роками, а саме із розбитого корабля врятувався одна пара, яка згодом розплодилася до нечуваної кількості. Хоч нам не було подорожі, ми таки рішили збочити з головного напрямку нашої подорожі, щоб познайомитися ближче з островом, на якому тубильці прожили одну з найбільших таємничих своїх морських пригод.

Острів без рослин.

Одного пополудня побачили ми той острів. Був це пустий скелестий ґрунт, без ніяких дерев та без рослин. Сонце пекло немилосердно. В його яernih променях виривалися з лагун червоні коралеві рафи. Невже бронзовошкірим бурлакам стрілив якийсь дурний жарт до голови, що вони намовили нас зійти зі свого шляху? Наш капітан починав уже кидати гострий погляд на безжурних тубильців, які оповідали собі, гейби нікого нічого, яксь казки. За той час наш вантажник закинув якор,

ми сіли в човен та поплили в напрямі острова. Зі собою взяли ми двох тубильців. Сонце пражило майже прямою лінією із чистого блакитного неба. Довкола нас підскакували в морі риби-скакуни, що наче модерні моделі бомб перетинали воду й повітря блискучими луковатими лініями. Чим ближче до берега ми припливали, тим більше цікавило нас морське дно, яке на віддалі 50 м. від берега видно було крізь чисту як шкло воду, наче на долоні.

Менш-більш по триста ударів весла, застряг наш човен у шливком піску лягуни. Мадагаски пішли далі пішки, а ми за ними в наших водних чоботах. Справді кількометрові площі скель виглядали таємничо і привабливо одночасно. Перед нами виднів прегарний місячний краєвид, в якому океан за тисячі літ повижолоблявав преріжні приходи-коридори.

Занепокоєні мешканці.

Раптом почули ми вереск. Такий нагальний вереск, що ми сторопили. А за тим вереском довге пронизливе гогоління-мявкіт. Ті несамовиті гоголі, наче від примар виходили з печери віддаленої від нас не далі, як 10 кроків. Мадагаски підняли миттю кілька камінчиків із скельного дна та почали ним жбурляти в темний отвір печери. По кількох секундах із печери височив велетенський кіт і наче блискавка шез у найближчий печері. Мадагаски споглядали триумфально на наше смудування. Відтак вони почали надобре бомбардувати печеру великими каменюками. По перших метлах височили із печери добрий тузін чорних потвор і шугнув попри нас. Не самовиті мешканці острова, гонили короткими поперечними і зигзакуватими скоками між скелестим ґрунті й мигали своїми пасистими шкірами перед нашими очима. Скупані потім брили ми

ВІДАЛА СИНА В ОПІКУ І ВСТУПИЛА ДО ВЕКС.

Гарна brunетка, мисис Норма С. Кінстлер, з Нью Йорку, просила суду дозволу на те, щоб її п'ятилітнього сина віддати під опіку її бывшего чоловіка а дитини батька, бо вона хоче вступити до Векс. Суд дав дозвіл.

далі. Небавом соняшна гаряч почала зменшуватися. Настав вечір. Звірта ждали аж настане повний вечір і темніть, щоб підчас нічного холоду вибратися на ловлю риби. Ми не потребували довго жати на оригінальне видовище. Сонце швидко перемінилося у велику вогневу кулю і раптом щезло на горизонті. Чим нижче сідало сонце на дзеркалі океану, тим більше оживав острів. Колиж настав справний вечір — на острові почався несамовитий концерт. Спершу давалися чути поодинокі звуки, відтак вони перейшли в один неперервний мявкіт. Коти почали виходити зі своїх печер без страху і не зважаючи на людей, збиралися у лави та йшли у напрямі надбережних лагун.

Нічні лови.

Ціла армія котів, сірих, бурих, чорних, білих кинулася вдлі у воду, що чим раз більше відступала від берега. Перший ряд котів кинувся у воду вліва. За ними інші ряди. Коти маневрували в той спосіб, щоб риба відтяти до рогу на повне море та замкнути свій ловецький ланцюг. Той ланцюг ставав все грубший і грубший аж згодом пе-

До згадки про Марту Борецьку

У моїй статті про „Молі Пітчер“, що була поміщена на сторінках „Свободи“ у вівторок 17. серпня, б. р. закаралась помилка, яку бажаю отсним спростувати. Було написано так:

„Вона то по смерті свого мужа Вадима, який згинув теж за волю новгородської республіки від меча варязького князя Рурика, взяла керму правління у свої руки і виказала незвичайну силу духа у боротьбі проти напасника, московського князя Івана“.

А повинно бути ось так: „Вона то по смерті свого мужа Ісаї Борецького, який згинув теж за волю новгородської республіки на полі бою з литовцями — взяла керму правління у свої руки і виказала незвичайну силу духа у боротьбі проти напасника, московського князя Івана“.

Ще подам, що Вадим у старинних мешканців Великого Новгороду був більше мітичною ніж історичною постатю. Вадимові, за його героїську смерть в обороні Новгороду, збудовано на великій площі гранітний пам'ятник, де новгородці збиралися на важні народні віча і виголошували з того майже святого для них місця ріжні важні промови. І це саме Вадим мав згинуту меча варязького князя Рурика, десь около восьмого століття, коли виступив на народнім вічу проти накиннення Руриком на Новгород самовлади, себто диктатури, як це ми тепер називаємо. З цієї саме площі біля Вадимового пам'ятника, пізніше, у п'ятнадцятому столітті, промовляла до народа Марта Борецька в часі облоги Новгороду московським князем Іваном.

Юлія М. Шустакевич.

ремнявся у справді непроріхний мур. Тоді той живий фронт обернувся і почав гнати риби перед себе, щоб вони таки не передерлися з останніми хвилями. Відтак коти поставали у воді на задні лаби й почали на право й ліво кусати, роздирати риби, що опинилися вже лиш на мокрім ґрунті. При тому котяча армія несамовито-мявкотіла та верещала, порскала, скомліла... Цілі тони риби почали щезати в не наситних шлунках. Понад котячу лаву спиналися коти-матері, щоб у зубах принести своїм малим поживу, що верещали пронизливо на березі.

Ніч швидко втікала, проте ваханалі над морським берегом все таки ще тривали. Ми спішилися й не могли до кінця приглядатися котячому бенкетові. На сигнал із корабля мусіли ми відплисти човном. Коли корабель пускався вже в дальшу дорогу, чули ми ще жахливий мявкіт, який переходив у яексь неколкоше стакато, а нам мороз проходив поза шкіру“.

ПРАЦЯ НА ДОМАШНЬОМУ ФРОНТІ.

Американські кухні для війни.

Кожна жінка, що приготує страву в кухні, веде боротьбу проти держав Осі. Ці зброя це ошадність, головне щадження товщів. Товщі потрібні до виробу амуніції. Коли не буде товщів, не будуть рухатися тенки, кораблі ані не будуть стріляти гармати. Товщі, які ошадні жінки доставляють на виріб амуніції, перемінюються уже впродовж трьох тижнів у гліцерину, а незабаром вони мандрують у формі стрільна на поле бою. Отже тому незвичайно важною є ділянка щадження товщів у кухні.

До якої праці потрібно жінок без проволоки?

Тепер час виробовання овочевих консерв і пакування їх у блишані коробки. Для людей на полі бою харч є незвичайно важний. Треба його приготувати, коли на це є нагода. Отже коли яка жінка має троха вільного часу, хай голоситься до фабрики консерв, а там її дадуть і роботу й платню.

Або ще ліпше: Коли жінка має час, хай сама для свого домашнього вжитку варить овочі й запечатає їх у скляні ящики. Коли жінка приготує такий харч для свого дому, тоді вона вже не потребує купувати овочів, консервованих у блишаних коробках. Тим вона помагає для прихарчування цілого населення.

СФОРЦА ЧЕКАЄ НА УПАДОК БАДОЛІЯ

НЬО ЙОРК (ОНА). — Князь Карло Сфорца заявив, що новозаложена політична партія в Італії, „Партіто д'Акціоне“, зробила йому пропозицію, щоб він вертав до краю і ставав на чолі нового політичного руху. Сфорца сказав, що він згодився вертати додому, бо на його думку правительств генерала Бадолія довго не вдержиться. Бадолію заграє з німцями і хоче, щоб Італія продовжала війну, якої народ не хоче.

Італійці бажують мира, говорив Сфорца, і тому правительств Бадолія мусить упасти. Воно не представляє народного сентименту, бо Бадоліо і його міністри роками співпрацювали з фашистами і привикли дивитися на звичай-

них людей як на худобу. Міністри бажують війни, а народ хоче мира.

Сфорца думає, що в Італії прийде до влади цілком нова політична партія, яку будуть очолювати ті люди, що фашизм поборювали не язиком, азе ділами.

Запитаний представниками ОНИ, що він думає про король, Сфорца відповів, що король також попирав й опрадував існування фашизму. Якщо фашизм в Італії впаде, то й король буде мусити попрашатися з троном. Інакшого виходу нема.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО ЖІНКИ ДО ДОМАШНЬОЇ РОБОТИ.

без зарплати, добра платня, до сити вільного часу від праці. Мусить уміти англійську мову і мати рекомендацію. Голоситись до: 166-7 Mrs. A. GOTTERER 1070 E. 24th St., Brooklyn, N. Y. Tel. ESplanade 7-0069.

МЕШКАННЯ ДО ВІНАЙМУ

ЦІЛИЙ МІСЯЦ БЕЗПЛАТНО РЕНТ. 3 і 4 кімнати апартамент, гаряча вода, гарний корнервий 20-фамілійний будинок, 3 блоки від Williamsburgh мосту і всіх собейових стай та скленів. 166-71 95 MARCY AVE., cor. So. 2nd St., BROOKLYN 13, N. Y. Питайте у сторожа дому, Apt. 4.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ 100 АКРІВ ФАРМА з водою до 40 акрів доброї землі, а решта добрий сік і пасовище. Добрі будинки, газ на 8 років, електрика і гаряча вода. Фарма знаходиться 2 кілометри від фабричного міста і тей скул. На фармі є 2 коні, 4 штуки худоби, поросна льоха, стадо курей, трактор і всілякі машини, потрібні на фармі. Хто хоче такої фарми, то прошу голоситись на адресу по ціну і ближчі інформації: HARRY SYROTIUK, R. D. 1, Broadalbin, N. Y. 164-.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 35 АКРІВ дуже доброї землі, добрі будинки, 8-румний дім і купальня, шільні імпримент, гаряча вода, електрика, стодала, 2 великі шони, мурований гараж на 2 машини, 4 курники до кожного проведена вода, окрема кухня на літо, близько міста Аленван і Бетлагем. Ціна \$8,500. Голоситись до: FRANK EWASHKIW, R. D. 1, Bath, Pa. 162-.

РЕКОРДИ ЙОСИФА СІГУРА (СОНАРТ) по 75 цт.

380* Грай мені сьрпико, полька, Весела, полька.
381 Бандура, вальс Не тепер, полька.
382 Новомодна, полька, Галка, полька.
383 Гопак, танець, Коробушка, танець.
384 Кокетка, полька, Лезгинка, танець.

РЕКОРДИ З РАДІАНСЬКОЇ УКРАЇНИ по 55 цт.

4. 51 Запрягайте, хлопці, коні. — Хор ім. Леонтючка.
4. 51 Гопак, Світлий місяць. — Баладійка Орестра.
4. 47 Заповіт, Рече та стогне. — Радянський Хор „Думка“.
4. 46 Коло млина. Об'їжджу обруч. — Жіночий Хор.
4. 45 Козачок, Дошні. — Київський Орестра.
4. 36 Об'їжджу обруч. — Хор.
4. 26 Засвітали козаченки. — Хор Штггін, солю.
4. 25 Оберт зупом гда. — Жіночий Хор, Катерина. — Танець.
4. 24 Від Києва до Лубен. — Хор Об не сити Місеченку. — Солю.
4. 21 Гречаники, Бандура. — Артист бас І. Патроржиский.

Всі рекорди грають на обох боках. Добрі для автоматів. Посилайте замовлення на адресу:
SURMA Book & Music Co.
325 EAST 14th STREET, NEW YORK CITY

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі в хронічній вадуті волосків і жінок — Шкіра.
Аналіз крові для подрожого свідчення.
Геморой і желяки лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697

Офісові години: денно від 10 до 7. В неділі офіс зачинений.
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

1 місце ОБСЛУГОВУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME

433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4848

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребки по ціні таки шильді як \$150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

НА ФІЛІДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ

MIKHAYLO NASEVICH
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEtross 4-6577

ОСТАНКИ ПО НАШТАХ У СИЦИЛІІ. Американський вояк оглядає німецький повз, свідок вуличної боротьби між німецькими і американськими вояками в місті Санта Агата в Сицилії

IT WAS FAR INTO THE NIGHT WHEN TARZAN WAS LANDED AT THE PIER OF THE SLEEPING TOWN. A STRANGER HAILED HIM!

"YOU ARE TARZAN. I WAS TO FETCH YOU TO THE WOUNDED BOY--TOMMY!"

TARZAN FOLLOWED, FOR HE HAD NO REASON TO FEAR ATTACK IN THIS CIVILIZED TOWN.

BUT AS THEY ROUNDED THE CORNER OF A WAREHOUSE, MALINE'S RUFFIANS SPRANG OUT UPON HIM.

Уже було пізно вночі, як Тарзан висів на причал сплячого міста. Його привітав якийсь незнайомий.

„Ви Тарзан. Я маю повести вас до раненого хлопця Томі“.

Тарзан пішов за ним, не маючи зовсім причини боятися нападу в цивілізованім місті.

Однак, як вони скрутили позад один дім, наймити Маліна скочили на нього з усіх боків.